Eerste Kamer der Staten-Generaal **I**

Vergaderjaar 2026-2027

36 941 Mededeling: Europese strategie voor asiel- en migratiebeheer

C **BRIEF VAN DE EUROPESE COMMISSIE**

Aan de voorzitters van de vaste commissie voor Immigratie & Asiel / JBZ-Raad

Cc: Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Brussel, 16 oktober 2026

De Commissie dankt de Eerste Kamer voor haar advies over de mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad “Europese strategie voor asiel- en migratiebeheer” (COM(2026) 45 final).

Deze strategie benadrukt het vaste voornemen en de aan de gang zijnde werkzaamheden om een eerlijk en krachtig EU-kader op te zetten waarmee migratie doeltreffend kan worden beheerd, in samenwerking met de partnerlanden, en zonder de Europese waarden uit het oog te verliezen. In de strategie wordt uitgestippeld hoe we kunnen toewerken naar de drie belangrijkste doelstellingen, namelijk: illegale migratie voorkomen en de activiteiten van criminele mensensmokkelnetwerken dwarsbomen; mensen die op de vlucht zijn voor oorlog en vervolging, beschermen en misbruik van het asielsysteem voorkomen; talent van buiten de EU aantrekken om het concurrentievermogen van de economie van de EU te stimuleren.

Graag biedt de Commissie enige verduidelijking met betrekking tot de specifieke punten die de Eerste Kamer aan de orde heeft gesteld. In de bijlage bij deze brief worden meer specifieke vragen nader toegelicht.

De migratiediplomatie van de EU gaat hand in hand met een modern, eerlijk en efficiënt asiel- en migratiebeheersysteem, dat stevig verankerd is in het beginsel van gezamenlijke verantwoordelijkheid van de Unie, haar lidstaten en niet-EU-landen. Migratiebeheer is een gemeenschappelijke uitdaging waarvoor alle actoren langs de migratieroutes hun rol moeten spelen, terwijl de Unie tegelijkertijd haar eigen belangen en waarden bevordert.

De EU zal brede partnerschappen met belangrijke derde landen versterken en opstarten om vertrouwen op te bouwen, nuttig gebruik te maken van het visumbeleid, handelspreferenties en externe financiering, en deze elementen te combineren met de bilaterale instrumenten van de lidstaten, teneinde een assertieve migratiediplomatie te bevorderen die zorgt voor stabiliteit, op rechten gebaseerd goed bestuur en wederzijds voordelige samenwerking.

De “Europa in de wereld”-verordening[1] zal het belangrijkste instrument zijn voor de financiering van het externe optreden van de EU in het meerjarig financieel kader 2028-2034. Deze verordening ondersteunt uitbreiding, nabuurschap, internationale partnerschappen, humanitaire hulp, en het herstel van Oekraïne. Zij zal het optreden van de EU kracht bijzetten door middel van brede partnerschappen en investeringsstrategieën, en legt telkens sterk de nadruk op democratie, veiligheid, mensenrechten, klimaatverandering, gendergelijkheid en migratiebeheer.

Een snelle, doeltreffende en waardige terugkeer is onmisbaar voor de werking en de geloofwaardigheid van ons migratie- en asielstelsel. Het terugkeersysteem van de EU moet dringend doeltreffender worden gemaakt. Naast de versterking van het wettelijke kader van de EU door middel van een nieuwe terugkeerverordening breidt de Commissie het EU-netwerk van overnameovereenkomsten en -regelingen met derde landen actief uit om het migratiebeheer te versterken, conform het migratie- en asielpact.

Eerlang zal met Nigeria een overnameovereenkomst worden gesloten en met Kazachstan en Irak wordt over overname-instrumenten onderhandeld. De Commissie zal prioriteit blijven geven aan besprekingen met belangrijke partners, uitgaande van migratiestromen en operationele behoeften. Over het algemeen bevatten de overnameovereenkomsten of - regelingen van de EU geen specifieke bepalingen over overzeese gebieden van de EU-lidstaten.

De lidstaten kunnen bilaterale overnameovereenkomsten en -regelingen met derde landen sluiten. De Commissie werkt samen met de lidstaten om voor samenhang te zorgen tussen bilaterale overeenkomsten en EU-brede instrumenten. Indien de bepalingen van bilaterale overnameovereenkomsten of -regelingen onverenigbaar zijn met EU-overnameovereenkomsten, hebben die laatste voorrang, conform het toepasselijke EU-recht.

De EU-wetgeving heeft betrekking op verschillende categorieën verblijfsvergunningen – zoals die voor gezinshereniging en voor arbeidsdoeleinden – en regelt de voorwaarden voor toekenning, intrekking en verlenging, evenals de daaraan verbonden rechten. De lidstaten kunnen op nationaal niveau nog andere verblijfsgronden vaststellen.

De Commissie hoopt dat zij de vragen van de Eerste Kamer met deze uitleg heeft beantwoord en kijkt uit naar de verdere voortzetting van de politieke dialoog.

Maroš Šefčovič
Lid van de Commissie

Magnus Brunner
Lid van de Commissie

[1] Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van het instrument “Europa in de wereld” (COM(2025) 551 final).

Bijlage

De Commissie heeft alle kwesties die de Eerste Kamer in haar brief aan de orde stelt, zorgvuldig bestudeerd en wenst de volgende verduidelijkingen onder haar aandacht te brengen.

Volgens gegevens van Eurostat kregen 491 950 onderdanen van derde landen in 2025 opdracht om het grondgebied te verlaten[2] en keerden 135 460 onderdanen vervolgens daadwerkelijk naar een derde land terug[3], wat resulteerde in een percentage van 28 %. Dit percentage fluctueerde de afgelopen jaren echter en daarom is uitgegaan van het gemiddelde van 25 %.

De Commissie blijft openstaan voor het beoordelen en overwegen van innovatieve manieren om illegale migratie tegen te gaan wanneer deze bijdragen tot de in de strategie beschreven doelstellingen van de EU en volledig stroken met het EU-recht en het internationaal recht. De Commissie heeft in dit verband reeds maatregelen genomen door een rechtskader voor "terugkeerhubs" voor te stellen als onderdeel van de terugkeerverordening, en door de asielprocedureverordening[4] te wijzigen om de toepassing van de begrippen "veilig derde land" te verbeteren en een EU-lijst van "veilige landen van herkomst" op te stellen.

De terugkeerverordening[5], waarover de medewetgevers onlangs overeenstemming hebben bereikt, biedt de mogelijkheid om terugkeerhubs op te richten in derde landen waarmee een overeenkomst of regeling is gesloten en waar de internationale mensenrechtennormen en -beginselen worden geëerbiedigd.

In februari 2026 is Verordening (EU) 2026/463[6] vastgesteld tot wijziging van de regels van de asielprocedureverordening met betrekking tot het begrip "veilig derde land". Daarbij is de verplichte toepassing van het vereiste van een band tussen de verzoeker en het derde land geschrapt, waardoor de lidstaten meer flexibiliteit krijgen bij de toepassing van het begrip. De nieuwe regels hebben ook tot doel de asielprocedures te versnellen en de druk op de asielstelsels te verminderen, met volledige inachtneming van de wettelijke waarborgen voor verzoekers en de volledige eerbiediging van de grondrechten.

In februari 2026 is bij Verordening (EU) 2026/464[7] de EU-lijst van veilige landen van herkomst vastgesteld, ter ondersteuning van een meer geharmoniseerde aanpak van de beoordeling van asielaanvragen in de lidstaten. De lijst omvat Bangladesh, Colombia, Egypte, India, Kosovo*[8], Marokko en Tunesië. Bovendien worden kandidaat-lidstaten van de EU ook geacht veilig te zijn,

---

[2] https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/migr_eiord/bookmark/table?lang=en&bookmarkId=93dc65be-1137-42b1-a9ea-b501fa402c2d&c=1780394540000.

[3] https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/migr_eirtn/bookmark/table?lang=en&bookmarkId=99cea22abf5f-4237-b8b5-567176de942f&c=1780394699000.

[4] Verordening (EU) 2024/1348 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 tot vaststelling van een gemeenschappelijke procedure voor internationale bescherming in de Unie en tot intrekking van Richtlijn 2013/32/EU (PB L, 2024/1348, 22.5.2024).

[5] Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een gemeenschappelijk systeem voor de terugkeer van illegaal in de Unie verblijvende onderdanen van derde landen en tot intrekking van Richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad, Richtlijn 2001/40/EG van de Raad en Beschikking 2004/191/EG van de Raad (COM(2025) 101 final).

[6] Verordening (EU) 2026/463 van het Europees Parlement en de Raad van 24 februari 2026 tot wijziging van Verordening (EU) 2024/1348 wat betreft de toepassing van het begrip "veilig derde land" (PB L, 2026/463, 26.2.2026).

[7] Verordening (EU) 2026/464 van het Europees Parlement en de Raad van 24 februari 2026 tot wijziging van Verordening (EU) 2024/1348 wat betreft de vaststelling van een lijst van veilige landen van herkomst op het niveau van de Unie (PB L, 2026/464, 26.2.2026).

[8] 8 Deze benaming laat de standpunten over de status van Kosovo onverlet, en is in overeenstemming met Resolutie 1244/1999 van de VN-Veiligheidsraad en het advies van het Internationaal Gerechtshof over de onafhankelijkheidsverklaring van Kosovo.

tenzij er specifieke uitzonderingen van toepassing zijn. De lijst stelt de lidstaten in staat versnelde behandelingsprocedures toe te passen op verzoeken van onderdanen van landen die over het algemeen als veilig worden beschouwd, wat bijdraagt tot efficiëntere asielprocedures en meer consistentie in de hele EU, en waarbij elk geval nochtans individueel wordt beoordeeld.

Sinds 2024 richt de terugkeercoördinator zich op het prioriteren van de terugkeer van personen die een bedreiging voor de veiligheid vormen[9]. Dankzij deze werkzaamheden wordt er nu meer gebruikgemaakt van SIS-terugkeersignaleringen en is een gemeenschappelijke visie ontwikkeld op wat een bedreiging voor de veiligheid inhoudt. Op basis daarvan is in het voorstel voor een terugkeerverordening een bepaling opgenomen inzake de terugkeer van onderdanen van derde landen die een veiligheidsrisico vormen[10]. Het Europees Parlement en de Raad hebben op 1 juni 2026 een politiek akkoord bereikt over de verordening, met inbegrip van artikel 16, waarin specifieke regels zijn vastgesteld voor bepaalde categorieën onderdanen van derde landen die geacht worden veiligheidsrisico's te vormen.

Op 1 juli 2026 is Verordening (EU) 2024/1359[11] (hierna "de crisisverordening" genoemd) in werking getreden. De lidstaten kunnen nu bepaalde maatregelen toepassen in crisissituaties, bv. omdat sprake is van "instrumentalisering" of "overmacht". Zo zullen alle verzoeken om internationale bescherming die worden ingediend door personen die het voorwerp zijn van instrumentalisering, worden behandeld in het kader van de asielgrensprocedure, indien machtiging is verleend voor een afwijking. In die omstandigheden zullen onderdanen van derde landen, wanneer een verzoek is afgewezen, aan de terugkeergrensprocedure worden onderworpen. Wanneer de crisisverordening wordt geactiveerd, kunnen de betrokken lidstaten ook de maximale duur van de grensprocedure verlengen van 12 weken tot 18 weken. Overigens zijn alle derde landen, waaronder Wit-Rusland en Rusland, krachtens het internationaal recht verplicht hun eigen burgers die illegaal op het grondgebied van andere staten verblijven, over te nemen. Er vinden nog steeds terugkeeroperaties plaats met Wit-Rusland en Rusland. Op EU-niveau werden in 2025 10 455 terugkeerbesluiten uitgevaardigd voor 5 745 gevallen van daadwerkelijke terugkeer naar Rusland en 3 410 terugkeerbesluiten voor 2 525 gevallen van daadwerkelijke terugkeer naar Wit-Rusland.

Sinds 10 april 2026, de datum waarop het inreis-uitreissysteem (EES) in alle Schengenlidstaten volledig operationeel werd, moeten alle onderdanen van derde landen die de buitengrenzen van het Schengengebied overschrijden, of aan wie de toegang wordt geweigerd, daarin worden geregistreerd. Het EES is bedoeld om onderdanen van derde landen die de toegestane verblijfsduur overschrijden, systematisch te identificeren en hun inreizen en uitreizen bij te houden, ongeacht of er een visumplicht dan wel een vrijstelling geldt. Indien een visumhouder het grondgebied van de Schengenstaten na het verstrijken van zijn toegestane verblijfsduur niet verlaat, zal het EES de persoon automatisch opnemen in de lijst van verblijfsduuroverschrijders, die beschikbaar is voor alle autoriteiten die toegang hebben tot het EES. Als de persoon vertrekt via een buitengrens van het Schengengebied, wordt de overschrijding van de toegestane verblijfsduur onmiddellijk zichtbaar voor de grensautoriteiten. Indien blijkt dat de persoon op het grondgebied van een Schengenstaat niet aan de verblijfsvoorwaarden voldoet en in verband wordt gebracht met een terroristisch misdrijf

[9] Commission Staff Working Document on the return of illegally staying third-country nationals posing a security threat (2024) 287 final van 16.12.2024.
[10] Artikel 16, lid 1, van het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een gemeenschappelijk systeem voor de terugkeer van illegaal in de Unie verblijvende onderdanen van derde landen en tot intrekking van Richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad, Richtlijn 2001/40/EG van de Raad en Beschikking 2004/191/EG van de Raad (COM(2025) 101 final).
[11] Verordening (EU) 2024/1359 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 betreffende de aanpak van crisis- en overmachtsituaties op het gebied van migratie en asiel en tot wijziging van Verordening (EU) 2021/1147 (PB L, 2024/1359, 22.5.2024).

of een ernstig strafbaar feit, kunnen de immigratie-, grens- of rechtshandhavingsinstanties het EES doorzoeken. De toegang van deze autoriteiten is doelgebonden en wordt in detail geregeld door het toepasselijke rechtskader. Wanneer een illegaal op het grondgebied verblijvende onderdaan van een derde land eenmaal is geïdentificeerd, moeten de nationale autoriteiten normaal gesproken een terugkeerbesluit uitvaardigen en uitvoeren. Voor terugkeer kunnen andere autoriteiten verantwoordelijk zijn dan voor het EES. In dat geval moeten de autoriteiten onderling samenwerken en informatie uitwisselen. De gegevens worden drie jaar bewaard, tenzij er specifieke andere regels gelden. De autoriteiten van de lidstaten moeten paspoortgegevens en biometrische gegevens (gezichtsopname en vingerafdrukken) registreren, tenzij zij de registratie van biometrische gegevens hebben opgeschort in verband met buitensporige wachttijden aan de grenzen; in dat geval worden alleen alfanumerieke gegevens bewaard. Het Schengeninformatiesysteem (SIS) identificeert zelf geen personen die de toegestane verblijfsduur hebben overschreden. Zodra echter is vastgesteld dat een onderdaan van een derde land illegaal op het grondgebied verblijft en er overeenkomstig de toepasselijke regels een terugkeerbesluit is uitgevaardigd, kan het SIS de uitvoering van dat besluit ondersteunen. Op grond van Verordening (EU) 2018/1860[12] voeren de lidstaten signaleringen inzake terugkeer in het SIS in om na te gaan of aan de terugkeerverplichting is voldaan en om de uitvoering van terugkeerbesluiten te ondersteunen. Wanneer de persoon vervolgens wordt aangetroffen en er een treffer is, wisselen de bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaten de nodige aanvullende informatie uit om te bepalen welke passende maatregelen moeten worden genomen. Het SIS kan ook de bevestiging ondersteunen dat een persoon tegen wie een terugkeerbesluit is uitgevaardigd, het grondgebied van de lidstaten heeft verlaten.

De EU beschikt over een uitgebreid instrumentarium van maatregelen om ervoor te zorgen dat derde landen hun overnameverplichtingen nakomen. Sinds 2020 legt de Visumcode[13] een verband tussen de samenwerking op het gebied van overname enerzijds en het visumbeleid anderzijds. Op basis van een jaarlijkse beoordeling van de medewerking van derde landen op het gebied van overname en rekening houdend met de algemene betrekkingen van de EU met het betrokken derde land, kan de Commissie de Raad voorstellen beperkende visummaatregelen vast te stellen indien de medewerking van een derde land ontoereikend wordt geacht. De Commissie heeft dergelijke voorstellen ingediend ten aanzien van zeven derde landen (Gambia, Bangladesh, Irak, Senegal, Somalië, Ethiopië en Guinee). Voor Gambia gelden momenteel beperkende visummaatregelen. De voorstellen voor Irak en Bangladesh werden ingetrokken, evenals de visummaatregelen voor Ethiopië, in het licht van de aanzienlijke en aanhoudende vooruitgang bij de samenwerking op het gebied van overname in deze gevallen.

De herziening van het stelsel van algemene preferenties (SAP), die in 2027 in werking treedt, voorziet in de mogelijkheid om bepaalde handelsvoordelen tijdelijk op te schorten voor landen die niet meewerken op het gebied van overname. De gerichte financiële stimulansen die de Commissie in het kader van de voorgestelde verordening “Europa in de wereld” voor 2028-2034 voorstelt, zouden (zodra zij wordt goedgekeurd door het Europees Parlement en de Raad) verbanden aanbrengen tussen ontwikkelingshulp en financiële bijstand op basis van het niveau van samenwerking op het gebied van overname.

Volgens de gegevens van Eurostat voor 2025 zijn Turkije, Colombia, Afghanistan, Bangladesh en Syrië de vijf belangrijkste landen van herkomst van onderdanen van derde landen die een negatieve beslissing over hun asielaanvraag ontvangen. Wanneer echter in grote lijnen wordt gekeken naar

[12] https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2018/1860/oj/eng?eliuri=eli%3Areg%3A2018%3A1860%3Aoj&locale=nl.
[13] Verordening (EG) nr. 810/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 tot vaststelling van een gemeenschappelijke visumcode (Visumcode) (PB L 243 van 15.9.2009, blz. 1).

personen die formeel zijn gelast het grondgebied van de EU te verlaten, staan Algerije, Marokko, Turkije, Syrië en India in de top vijf. Overigens zijn niet alle personen tegen wie een terugkeerbesluit is uitgevaardigd, afgewezen asielzoekers, en verloopt hun terugkeer ook niet uitsluitend door de lucht.

De samenwerking van de EU met derde landen is gebaseerd op wederzijdse belangen en politieke prioriteiten. Migratie is een belangrijke pijler van de betrekkingen tussen de EU en alle derde landen. De mate van samenwerking verschilt per partner, naargelang van de specifieke omstandigheden en belangen. Bovendien heeft de EU al strategische en brede partnerschappen gesloten met Tunesië (juli 2023), Mauritanië (alleen over migratie – maart 2024), Egypte (maart 2024) en Jordanië (januari 2025).

De Commissie benadrukt dat een geïntegreerd grensbeheersysteem de beste manier is om de buitengrenzen te beschermen. De lidstaten zijn zelf verantwoordelijk voor de infrastructuur aan de buitengrenzen, waaronder drijvende barrières, en de EU schrijft geen details voor. Alle genomen maatregelen moeten echter in overeenstemming zijn met het EU-acquis en de eerbiediging van de mensenrechten en internationale verplichtingen waarborgen.

Met multifunctionele centra kunnen in de strategie bijvoorbeeld de door de UNHCR beheerde multifunctionele hubs worden bedoeld. Een multifunctionele hub is een fysieke, digitale of hybride ruimte, of een volledige specifieke locatie, waar vluchtelingen, migranten en andere risicogroepen (repatrianten, staatlozen enz.) toegang hebben tot bescherming, counseling, informatie, doorverwijzingen en diensten in het land waar zij zich bevinden. Dergelijke hubs hebben tot doel tijdige, gecoördineerde en op rechten gebaseerde reacties te bieden, ter bevordering van geïnformeerde beslissingen en veilige alternatieven voor gevaarlijke irreguliere verplaatsingen.

De EU draagt reeds bij aan de financiering van verschillende multifunctionele UNHCRhubs. Dergelijke centra worden ook vaak ondersteund door een mix van donoren (andere regeringen, particuliere donoren) of beheerd door ngo-partners met gepoolde middelen. De reikwijdte van de steun, met inbegrip van financiering, die nodig is om een bestaand multifunctioneel centrum te versterken of eventueel een nieuw centrum op te richten, zou afhangen van diverse factoren, zoals het type centrum, de locatie en de toestand van eventuele bestaande structuren. Een en ander moet dan ook per geval worden beoordeeld. Tot dusver heeft de Commissie de lidstaten in dit verband niet om specifieke steun verzocht.

De EU-wetgeving inzake asiel en legale migratie bepaalt dat de lidstaten mogen weigeren een verblijfsvergunning af te geven of een verblijfsvergunning mogen intrekken, indien de betrokkene een bedreiging vormt voor de openbare orde of de openbare veiligheid. De lidstaten kunnen voor een dergelijke beoordeling onder meer bestaande databanken zoals het SIS raadplegen om na te gaan of er signaleringen van de verzoekers in staan. Bovendien mogen de lidstaten krachtens het asielrecht van de EU geen internationale bescherming verlenen aan personen die een gevaar vormen voor de gemeenschap of de nationale veiligheid.

Het voorstel van de Commissie van 2023 voor een herziene richtlijn hulpverlening[14] bevat minimumvoorschriften ter voorkoming en bestrijding van hulpverlening bij illegale binnenkomst, illegale doortocht en illegaal verblijf in de EU. Het voorstel heeft tot doel daders doeltreffend te vervolgen, sancties te harmoniseren, het bereik van de rechtsmacht te vergroten, de capaciteiten van de lidstaten te versterken en de gegevensverzameling te verbeteren. Dit is een belangrijke

[14] COM(2023) 755 final, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52023PC0755.

hervorming van het kader voor de bestrijding van mensensmokkel. De algemene oriëntatie van de Raad werd in 2024 vastgesteld en gaat over het algemeen in dezelfde richting als het voorstel van de Commissie. Het Europees Parlement is nog bezig met de bespreking van zijn standpunt.
De Commissie hoopt dat de interinstitutionele onderhandelingen zo spoedig mogelijk van start kunnen gaan.

Op 9 juli 2026 hebben de Commissie en de hoge vertegenwoordiger voorstellen voor een nieuwe sanctieregeling ingediend. Het voorgestelde sanctiekader is gericht op de aanpak van illegale activiteiten van buiten de EU die vanwege hun wijdverbreide, systematische of georganiseerde aard een ernstige bedreiging vormen voor de Unie. Het nieuwe kader heeft met name tot doel de dreigingen aan te pakken die uitgaan van migrantensmokkel, mensenhandel, vuurwapenhandel, drugshandel en het witwassen van geld. De nieuwe maatregelen zijn gericht tegen personen en entiteiten die bij deze activiteiten betrokken zijn, alsook tegen hun leiders, en voorzien in de mogelijkheid om inreisverboden op te leggen, tegoeden te bevriezen of te verbieden betrokkenen financiering of andere economische middelen ter beschikking te stellen.

Wat internetcommunicatie door smokkelaars betreft, zijn bij Verordening (EU) 2022/2065[15] (digitaledienstenverordening) duidelijke bepalingen ingevoerd op grond waarvan grote en zeer grote onlineplatforms de nationale rechtshandhavings- en justitiële autoriteiten en/of Europol onverwijld in kennis moeten stellen van elk vermoeden van strafbare feiten die een bedreiging vormen voor het leven of de veiligheid van een persoon op hun platforms. Verordening (EU) 2022/2065 vergemakkelijkt verder het optreden van de bevoegde autoriteiten van de lidstaten tegen illegale inhoud, met inbegrip van inhoud die betrekking heeft op migrantensmokkel; zij kunnen onlineplatforms namelijk gelasten tegen specifieke illegale inhoud op te treden.

Bij Verordening (EU) 2025/2611[16] heeft de Commissie Europol extra middelen verstrekt. De verordening heeft met name de oprichting van het Europees Centrum tegen migrantensmokkel gefaciliteerd, waardoor Europol beter toegerust is om de lidstaten flexibele ondersteuning te bieden bij het onderzoek naar criminele netwerken die betrokken zijn bij migrantensmokkel en daarbij hun smokkelroutes dynamisch verleggen en telkens anders te werk gaan.

Op 16 juni 2026 presenteerde de Commissie een EU-actieplan voor de migratieroute langs het Kanaal[17], met een alomvattend Europees antwoord op de uitdagingen van illegale migratie langs deze route. Het plan is gebaseerd op gegevens over de dynamiek van migrantensmokkel en omvat zowel maatregelen die specifiek gericht zijn op het Kanaal als maatregelen die betrekking hebben op de route naar het Kanaal, zoals bredere inspanningen van de EU om migrantensmokkel te bestrijden en initiatieven voor migratiediplomatie.

Uit Schengenevaluaties blijkt dat verschillende landen nog steeds niet over mobiele connectiviteit ter plaatse beschikken en dat de politiële samenwerking binnen het Schengeninformatiesysteem en Interpol voor verbetering vatbaar is. De lijst van lidstaten waarvoor dit geldt, varieert als gevolg van de voortdurend evoluerende technische capaciteiten. Om hier verandering in te brengen, treedt de Commissie, binnen haar bevoegdheden, op in het kader van het Schengenevaluatiemechanisme. Zo beveelt zij deze lidstaten aan om de uitrol van beveiligde mobiele apparaten (zoals smartphones,

[15] Verordening (EU) 2022/2065 van het Europees Parlement en de Raad van 19 oktober 2022 betreffende een interne markt voor digitale diensten en tot wijziging van Richtlijn 2000/31/EG (digitaledienstenverordening) (PB L 277 van 27.10.2022, blz. 1).
[16] Verordening (EU) 2025/2611 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2025 tot wijziging van Verordening (EU) 2016/794, wat betreft de versterking van de ondersteuning door Europol en de versterking van de politiële samenwerking bij de voorkoming en bestrijding van migrantensmokkel en mensenhandel (PB L, 2025/2611, 22.12.2025).
[17] https://home-affairs.ec.europa.eu/eu-action-plan-channel-migratory-route_en?prefLang=nl.

tablets of laptops) te verbeteren wanneer veldsystemen ontoereikend zijn of bijvoorbeeld alleen radiocommunicatie omvatten.

Wat de steun aan ontheemden uit Oekraïne betreft, is er momenteel geen specifiek proces gaande. Op 30 juli 2026 heeft de Raad zijn besluit vastgesteld om de tijdelijke bescherming te verlengen tot en met 4 maart 2028. Wanneer de tijdelijke bescherming eenmaal is afgelopen, zal de Commissie de werking ervan evalueren en nagaan hoe de richtlijn tijdelijke bescherming[18] meer in het algemeen heeft bijgedragen tot de respons op de migratiecrisis. Bij die evaluatie zal onder meer worden gekeken naar de toepasselijkheid van de bepalingen inzake vrijwillige terugkeer, artikel 11 inzake de verplichting van een lidstaat om iemand die tijdelijke bescherming op zijn grondgebied geniet terug te nemen, en de toegang tot rechten. Deze kwesties kunnen echter pas worden geëvalueerd wanneer er een einde is gekomen aan de activering van de richtlijn tijdelijke bescherming.

[18] Richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001 betreffende minimumnormen voor het verlenen van tijdelijke bescherming in geval van massale toestroom van ontheemden en maatregelen ter bevordering van een evenwicht tussen de inspanning van de lidstaten voor de opvang en het dragen van de consequenties van de opvang van deze personen (PB L 212 van 7.8.2001, blz. 12).